

SKET I 2014

Sammendrag af nyheder og arrangementer i 2014.

Støtteforeningen for Tystrup-Bavelse Naturpark

Observationer i Naturparken 2014

Send os oplysninger du vil have med i Observationer på data@naturpark-tystrup-bavelse.dk

1.januar

Godt Nytår.

Der er mange gæs og sangsvaner i naturpark-området. Både Bramgæs, Sædgæs, Blisgæs og Grågæs.

Sangsvaner, med næsten 400 fugle - mest omkring Bavelse sø. Canadagås ikke så mange.

På trods af den milde vinter er der kommet mange gæs og svaner til overvintring.

Husk at der er generalforsamling den 18.marts 2014 - se under Kommende arrangementer.

29.januar

Så er vinteren atter over os. Det har så bevirket at der kommet flere Havørne til området.

Således 2-3 omkring Sorø, 8-10 ved Tystrup-Bavelse søerne (heraf en svensk og en finsk mærket fugl) samt 2-3 ved Holmegårds Mose. Ligeledes er en Kongeørn set i Holmegårds mose omkring Broksø de sidste dage af 2013 og starten af januar 2014.

Havørn 2k-fugl (Tommy Jensen - 2014)

Der er mange gæs og svaner i området. Ca. 2500 gæs (fleste Grågås og Bramgås), men også en del Sædgæs og især Blisgås. Kun få Canadagæs. Sangsvaner omkring 380, hvor af 2 af dem er Halsbåndmærket i Letland.

10.februar

Nu ser det ud til at vinteren er ved at slutte. Isen forsvandt fra Tystrup-Bavelse søerne 8.februar - sidste år først i starten af april - og mange af de overvintrende gæs og Sangsvaner er ved at forlade området, og flyve til deres Skandinaviske og russiske yngleområde.

Mens de var her, blev der aflæst 2 Sangsvaner fra Letland, 1 Sædgås fra NØ-Finland (i øvrig 4. vinter den besøgte området ved Gunderslevholm siden den blev ringmærket i 2003. 2 andre Sædgæs fra Västerbotten i det svenske Lapland blev set - de var begge også i området i 2010.

Vinteren 2013/2014 har budt på det største antal overvintrende Blisgæs nogensinde - op mod 500 fugle fra december til midten af februar. Også Bramgås har overvintret. Fra få Bramgæs hver de sidste 10 vintre, steg antallet til ca. 125 fugle i vinteren 2012/2013 og i denne vinter til godt 800.

At antallet af Blisgæs og Bramgæs stiger i antal, skyldes muligvis klimaforandringer. Nu trækker de ikke til områderne i Holland og Nordfrankrig, men bliver på Sydsjælland, Lolland, Falster i det danske vadehav.

Den milde vinter har heller ikke givet det store antal overvintrende Havørne, kun ca. 10 fremmede Havørne har gæstet området i kortere tid. En af disse var en næsten udfarvet fugl fra Sverige.

14.februar

Nu ses både Stær, Sanglærke og Viber mange steder. Temperaturen kom op på over 10 grader i dagtimerne.

Marts

Mange Stormmåger og Hættemåger har kunnet ses ved søerne og på markerne rundt omkring. Blandt disse blev flere farvemærkede fugle set. Bl.a. Stormmåge mærket i Holland, Irland og Ungarn. Hættemåge mærket i Sydspanien og Sølvmåge fra Danmark, hvor den ene var mere end 20 år. Også Sorthovedet måge (mærket i Hamburg) og Kaspisk måge har gæstet naturparkområdet.

Havørne yngler igen i år. Er efter al sandsynlighed påbegyndt rugning 9. eller 10. marts, så unge(r) kan forventes midt i april.

HUSK FORNYELSE AF MEDLEMSKONTINGENT for perioden 1.april 2014 til 31.marts 2015 - uforandret 100 kr for et år.

April

I midten af april og endda lidt før kom de første sommerfugle frem. Først Nældenstakvinge og Daggåfugleje. men også Sørgekåbe (Tadse) og (Nåby). De sidste dage i april kunne mange Citronsommerfugle ses, enkelte Nældesommerfugle kunne ses de sidste dage i april.

Landsvalerne kom også forholdsvis tidligt - 16.april - kort efter at Bøgen sprang ud.

Nattergal også tidligt - 27.april og dagen før kunne Gøgen høres enkelte steder.

Alt i alt en ret tidligt forår.

Hvide storke er set trækkende nord over Gelsted, Nåby og Bavelse sø i starten april og en Sort Stork sås over skovene nær Lindebjerg og Plessenske overdrev.

Det ser ud til at Hasselmus har klaret vinteren fint og allerede i påsken blev der set Hasselmus i et par af de opsatte ynglekasser.

Maj

3.maj ses den første sommerfugl af arten Almindelige blåfugl - vel tidligt for en blåfugl.

4.maj ses den første Hvepsevåger trækkende nord over Skelby.

9.maj. I dag for 12 år siden blev der fundet en død gammel Havørn i skoven syd for Tystrup sø. Ørnen var ikke en af de 2 fugle, der yngede ved Tystrup sø for første gang i 2001.

10.maj. I dag hørtes de første fløjtende Vagtler i området mellem Kagstrup og Valmosevejen (Nåby). Hører du Vagtler i naturpark-området vil vi gerne høre om det. Vagtler er ikke almindelig i området, men muligvis ofte overhørt. Høres ofte fløjtende fra kornmarker eller rapsmarker. Høres bedst tidligt om morgenen og frem til midt på formiddagen. Er næsten umulig at få at se. Der hvor Vagtler hørtes i dag er de hørt i alle forår/somre siden 1990.

Rød glente ses nu flere steder og yngler formodentlig her og der.

Hyppigst ses den omkring Lorop skov og skovområderne mod Slagelse, ved Kastrup Storskov, Næsbyholm Storskov, ved Glumsø-Herlufmagle-Gelsted og omkring Dyrehaven og Tvedevænge. Mulighed for 5-7 par.

4.juni

Havørne-parret ved Tystrup-Bavelse sø har atter unger i reden. To måske tre unger er ved at vokse sig store (BHP).

Rød glente med unger i rede også konstateret syd for Tystrup sø - men der kan muligvis være flere par i områderne omkring Tystrup-Bavelse søerne og Holmegårds mose.

Flere fåtallige fuglearter er registreret under DOFs Atlas III projekt - bl.a, Drosselrørsanger, Korttået træløber (flere steder), Gulirisk, Lille flagspætte og Rødtoppet fuglekonge (flere steder).

Juli

Flere kuld af Isfugle er iagttaget - i Susåens øvre løb ved Næsbybro og ved Næsbyholm Storskov, ved Kællerød skov, i Susåens nedre løb ved Strids mølle, Skelby og Holløse mølle samt i Ravnstrup sø. Det ser ud til at den har haft i godt yngleår - flere steder 2 kuld. I dagene omkring 20. til 30. juli blev der iagttaget 3 ex. af sommerfuglearten Østlig Takvinge (mellem Slagelse og Sorø), Susåen ved Nåby og Skelby. Østlig takvinge - der minder meget om vores almindelige Nældens takvinge. Den er kommet indflyvende (trækkende) fra øst (Rusland og de Baltiske lande. Denne sommerfugleart er ikke tidligere registreret i Tystrup-Bavelse Naturpark.

Isfugl (Tommy Jensen, 2014)

Starten af august

Havørnens 3 unger begynder at flyve lidt rundt i området ved Hørhaven. Også Fiskeørn begynder at vise sig dagligt, dog uden at vi har konstateret ynglende Fiskeørn i området.

August

Hvidvinget korsnæb – både gamle hanner og hunner og især ungfugle er set i flere skove i området – først i Lorup skov, så i Dyrehaven og ugen efter i Broby Vesterskov. Der har ikke været meldinger om trækfugle, så måske stammer den fra den nyetablerede danske ynglebestand i 2012-2013. Måske yngler den i nogle af vores meget store skovområder omkring Tystrup-Bavelse søerne? Hold øjne og ører godt åbne her i efteråret og vinteren.

28.august

Sølvhejre ses ved Holmene ud for Hørhaven, Rovterne fisker i Tystrup sø. Et kuld hvinande-unger på 4 ses ved Holmene (ret store unger). Op mod 10.000 Landsvaler ses komme til overnatning på Holmene ud for Hørhaven. Tre unge Lærkefalke forsøgte at fange svaler ved Hørhaven - det er da også det sværeste de kan øve sig på.

21.september

Efterårets første Fjeldvåger ses i Holmegårds mose og ved Næsbyholm Storskov.

25.september

Sølvhejren atter ved Holmene ved Hørhaven Den første fremmede 1.års fugl af Havørn ses trække over Tystrup sø. Mærket med farveringe fra Indre Sverige i 2014. Samme dag ca. 250 trækkende Musvåger.

Slutningen af september

Melding fra DN Sorø's Hasselmus-gruppe siger at det har været et godt yngleår for den lille Syvsover – Hasselmusen. Mindst 12 steder med yngel i de opsatte kasser og flere af parrene endda med 2 kuld. Hasselmussen er en stærkt truet art i hele Europa og er habitatsart i Danmark og skal have maximal beskyttelse i de få områder den yngler i Danmark. Der er konstateret 2 kuld nær Faxe, men udover dem findes den kun med en mindre bestand nær Roskilde og måske nær Vordingborg, få Sydfyn og et par steder i Jylland.

28.september

Anne Hjelm ved Lorup skov meddeler, at hun har 7 Røde glenter kredsende og jagende over sine marker med får. Det kunne være trækfugle, men de var der stadigvæk weekenden efter. Samtidig besøgte Næsbyholm-området og her kunne der ses 5 til Røde glenter jagende over stubmarker og enge langs Susåen mellem Næsby og Næsbyholm slot og nord Næsbyholm slot mod Næsbycenteret. Der er tilsyneladende mange røde glenter i området, og der har måske været flere par ynglefugle end vi har regnet med. Kender du til ynglepar af Rød glente her i 2014 eller før, så send os besked på E-mail adressen:

data@naturpark-tystrup-bavelse.dk.

Måske skal vi til at lede efter den første kollektive overnatningsplads her til vinter – lige som den der findes i området sydlige del af Åmosen, hvor man i 2010-2011 kunne se op til 70 røde glenter kommer til kollektiv overnatning i november-januar.

1.oktober til 6.oktober

Store træk af Bramgæs i vestlig og nordvestlig retning over både Sorø, Tystrup sø og Herlufmagle. Skønsmæssigt i de 6 dage mindst 20.000. 6.oktober tillige efterårets første Blisgæs (150) over Susåen ved Nåby.

6.oktober

Støtteforeningen afholdt ekstraordinær generalforsamling, hvor dagspunktet var navneskift til Støtteforeningen for Tystrup-Bavelse Naturpark.

Det blev énstemmigt vedtaget af de fremmødte medlemmer (ca. 2/3 af medlemmerne). Se mere under Nyhedsbreve.

7.oktober

Træk af traner i den kraftige østenvind – bl.a. mere end 200 over Sorø, adskillige over Tamosen, 400 over Bavelse sø og Skelby og en større flok over Gelsted. Usædvanligt med så mange traner i oktober.

Igennem hele oktober kunne der næsten daglig ses overtrækkende Bramgæs – fra 2-300 til 2-3000 dagligt - og småflokke er allerede begyndt at holde til forskellige steder omkring Tystrup-Bavelse søerne.

24.oktober

Større flok af Pibesvaner trak vest over Skelby – 63 i én flok og 3 småflokke på henholdsvis 7, 5 og 4 samme dag.

26.oktober ses de første Sangsvaner trækkende vest – 42 i en flok – men ingen er rapporterede som rastende ved Tystrup-Bavelse søerne.

29.oktober

Det varme efterår har fået både guldsmede og sommerfugle til at flyve længere end normalt. Ved Skelby og Nåby sås både Efterårsmosaikguldsmed (3 i Skelby) og Admiral og Dagpåfugløjse (3 og 2 ved Nåby).